

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponentky)

Předložila studentka: Bc. Klára Uherová

Název: Návrh naučné stezky na území obce Chlumín s využitím ve výuce botaniky na základní škole

Oponentka: Mgr. Dagmar Říhová, PhD.

1. CÍLE A HYPOTÉZY

Práce si klade za cíl vytvořit návrh obecní naučné stezky, využitelné v základoškolské výuce přírodopisu. Tento cíl je beze zbytku splněn. Název práce však nese dodatek „ve výuce botaniky“, který v textu výrazněji zohledněn nebyl*. Z upjatě formálního pohledu byl tedy cíl splněn pouze částečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ A FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Práce obsahuje všechny předepsané náležitosti. Je rozdělena na část popisnou, věnovanou teoretickým východiskům naučných stezek; a část praktickou, která čtenáře seznamuje s návrhem konkrétní NS Chlumín. Je psána příjemnou češtinou bez větších pravopisných chyb a překlepů. Anglická verze abstraktu je dobře srozumitelná, při publikaci díla doporučuji stylistickou úpravu. Text práce obsahuje množství drobných typografických nedostatků a větných čárek navíc; ani jedno však neovlivňuje čtivost. Chybičky však bohužel pronikly i do tabulí naučné stezky. Před její realizací doporučuji nechat zkontrolovat text nezávislým korektorem.

Vizuální stránka práce je kolísavá: v mém „výtisku“ stáhnutém ze SISu chybí několik obrázků, některé části textu jsou zarovnány tu do úzkého, onde do širšího sloupce a některým odstavcům zarovnání zcela chybí. Text proto působí poněkud okousaně. V textu chybí odkazy na některé obrázky (např. obr. 1, 2, 3); popisky grafů je vhodné uvádět pod konkrétním obrázkem, popisky tabulek naopak nad nimi. Výzkumné otázky jsou předestřeny šroubovanou formou (*více než 80 % dotazovaných odpoví, že...*). U dotazníkového šetření tohoto typu by bylo výhodnější stavět hypotézy spíše „otevřeně“ – *Kolik procent obyvatel by uvítalo lokální NS?, Jaké jsou botanické znalosti dotazovaných?* atd. Dodávám, že hypotézy nelze potvrdit, pouze vyvracet.

Způsob citování (indexované a uvedené pod čarou na konkrétní stránce) znesnadňuje orientaci v seznamu použité literatury. Při pročitání textu jsem napočítala 46 literárních zdrojů, z nichž u přibližně patnácti se domnívám, že se jedná o všelike internetové stránky, které by bylo vhodné nahradit zdroji důvěryhodnějšími. U uváděných druhů rostlin velmi postrádám latinská jména; seznam druhů potenciální vegetace Chlumína v příloze je naopak uveden pouze latinsky. V práci na něj není odkazováno (anebo jsem odkaz přehlédla a autorce se tímto hluboce omlouvám) a mám pocit, že je v práci jen „do počtu stránek“. Rovněž česky uvedená rodová jména živočichů na zastaveních č. 3 a č. 8 by bylo vhodné konkretizovat do druhu (skokan, ropucha, vážka, šídlo, potápník; z rostlin rdesno; čáp, volavka a „žluté kosatce“). Ke zvážení je užití otázky na zastavení č. 4 (dotaz na výšku stromu): kapitola o materiálním zajištění stezky svědčí o tom, že se nejedná o efemerní projekt a vrba může v letech příštích povyrůst či být naopak osekána... U textu zastavení č. 6 doporučuji provést nejen jazykovou, ale také faktickou kontrolu správnosti. Půdní organismy mohou mít složité životní cykly, předpokládám však, že autorka chtěla hovořit spíše o cyklech prvků. Stanovišti č. 7 chybí v textu práce otázka; na stanovišti č. 8 je na ní poněkud překvapivě uvedena odpověď.

3. KOMENTÁŘ OPONENTKY

Celkový dojem z práce je dvousečný více než labrys. Nesmírně oceňuji samostatnost a lehkost, s jakou je práce napsána, i vlastní zpracování lokální naučné stezky, která vskutku není zahlcena fenomény pro běžného uživatele nepozorovatelnými. Pěkně je popsáno materiální a technické řešení tabulí. Na druhou stranu stezka komentuje jen to nejobyčejnější, co je v obci „k dispozici“ a do výuky vlastně nevnáší nic nového; zajímavá fakta jsou převzata ze všelikých „bulvárně-přírodních“ internetových stránek a občas s tématem zastavení vůbec nesouvisí (tabule o odpadech (č. 7) je

úžasná; kočky a svaly jejich ucha jsou zcela samoúčelné). Text práce je navíc „natažen“ vložením textů tabulí do těla práce, teoretický úvod čerpá především z internetových stránek. Rozbor naučných stezek a možností jejich využití ve výuce je mělký, napsaný především scholastickou výčtovou metodou.

Diskuse diskrepanci mezi teoretickou a praktickou částí poněkud zmírňuje, s některými soudy v ní uvedenými však nesouhlasím. Položíte-li otázku v dotazníku „*Je podle vás důležitá ochrana vzácných druhů rostlin v Chlumíně?*“, je jasné, že vám všichni respondenti odpoví kladně. Kdyby neodpověděli, co by si vyhodnocovatel dotazníku (soused, čtenář práce, který uvidí nízké procento; česká společnost) pomyslel? V praxi to se vztahem k životnímu prostředí a jeho ochraně rozhodně nebude stoprocentní. Domnívám se rovněž, že by bylo vhodné dotazované rostliny zmíněné v dotazníku uvést celým druhovým jménem (zadání úkolu ostatně zní „zaškrtněte *druhy* rostlin“). Rody javor, topol nebo merlík poznám, konkrétní druhy už ne a kdyby se autorka ptala třeba na merlík všedobr, budu nadobro ztracená...

Celkový dojem po přečtení práce se podobá spíše dojmu z velmi pěkně a samostatně napsané práce bakalářské. Protože znám literární schopnosti autorky, dobře vím, že i práci neúplnou až odfláknutou dokáže zabalit do skvělého jazykového hávu a dobře prodat. V případě vlastní diplomové práce je to však škoda a dílo by si zasloužilo hlubší propracovanost. I přes veškeré výhrady však základní kritéria diplomových prací splňuje a já ji doporučuji k obhajobě.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

Co přesně pro autorku práce znamená „poznat rostlinu“? Jde o přiřazení národního či latinského jména či něco jiného? (k pochybám mne dovedla poznámka se smajlíkem na str. 70)

Co znamená „metr ryb“, zmíněný na str. 48 v textu stanoviště č. 3?

Jsou rostliny (sensu Viridiplantae) jediným zdrojem kyslíku? (str. 52)

Proč je edafon na str. 55 uveden velkým písmem?

Jakým podzemním orgánem disponuje dymnivka dutá? (reakce na informaci na str. 55)

Co znamená slovní spojení *platforma učení*? (str. 62 nahoře)

Vyjádřete se prosím blíže k výskytu následujících rostlin v Chlumíně (uvádím tak, jak jsou zmíněny v seznamu předpokládaných rostlinných druhů v příloze č. III): *Achillea pannonica*, *Gagea bohemica*, *Glaux maritima* a *Troglochin palustris*.

5. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 31. srpna 2018

Dagmar Říhová